

Uppföljningsplan av framtidens vård och omsorg i hemmet

Bakgrund

I november 2021 fattade äldrenämnden beslut om att införa en ny modell för vård och omsorg i hemmet som ska kunna möta framtidens utmaningar, beakta helhetsperspektivet och säkra en kvalitativ och säker vård och omsorg. Beslutet fattades mot bakgrund av de svårigheter med den nuvarande modellen som framkom i översynen av hemtjänsten under 2020. Den nya modellen innebär att Linköpings kommun slopar tillämpningen av LOV (Lagen om valfrihetssystem) som kommunen tillämpat sedan 2010 till förmån för en geografisk områdesindelning med helhetsansvar för insatserna i området. Det betyder att en och samma utförare kommer att ansvara för hemtjänst, hemsjukvård, hemrehabilitering och biståndsbedömda trygghetsboenden (nuvarande kommunala trygghetsboenden och servicehus) i området. Inom varje geografiskt område upphandlas en del och den andra delen kommer drivas som ett verksamhetsuppdrag av den kommunala utföraren Leanlink.

Modellen skapar förutsättningar för olika yrkesroller att arbeta tillsammans i team för att kunna möta komplexa vård- och omsorgsbehov i hemmet. Vidare syftar den till att underlätta en nära samverkan med såväl vårdcentral som slutenvård för att möjliggöra ett nära vård arbetssätt med individen i centrum. Den nya modellen ligger således i linje med den Nära vård omställning som pågår över landet och som regeringen pekat ut som nödvändig. Nära vård omställningen handlar om att medborgarna ska ha tillgång till vård i rätt tid när de behöver så nära hemmet som möjligt.

I modellen ingår att de kommunala trygghetsboendena och servicehusen ställs om till biståndsbedömda trygghetsboenden under våren 2023 och blir utgångspunkt för teamarbetet i området. De biståndsbedömda trygghetsboendena ska därtill fungera som en träffpunkt för äldre i området med lunchservering och aktiviteter. Detta i syfte att stärka det hälsofrämjande arbetet i samverkan med civilsamhället. Alla utförare ansvarar utifrån avtalen för att kompetensutveckla sin personal och samtliga medarbetare ska ha en kompetensutvecklingsplan.

I socialt arbete har det över tid och även i utredningen kring en ny sociallagstiftning tydligt pekat i riktningen att kommunerna själva behöver bli kunskapsproducenter. Det innebär att kunskapen behöver användas till att utveckla kommunens verksamheter för att matcha de behov som medborgarna i kommunen har och för att se om de insatser som genomförs ger de effekter som avsetts. Det är därmed angeläget att följa och utvärdera

omorganiseringen inom äldreomsorgen för att se om den leder till önskvärda förändringar både på kort och lång sikt. Detta uppdrag ska därmed ses som en systematisk uppföljning av den nya organiseringen av äldreomsorgen i Linköpings kommun.

Uppföljningens syfte

Syftet med uppföljningen är att följa omorganiseringen av äldreomsorgen i Linköpings kommun. Syftet är därmed att beskriva vilka förändringar som är genomförda och bedöma om förändringarna som sker går i riktning mot den nya organisationsmodellen. En del av syftet är att använda de resultat som framkommer efterhand för att bidra till utvecklingen av det nya arbetssättet. Det betyder att uppföljningen kommer att innehålla en bakåtblickande del med utgångspunkt i de uppföljningar som genomförts tidigare av kommunens interna kvalitets- och utvecklingsenhet. Uppföljningen kommer också att innehålla en framåtblickande utvecklande del med förslag som syftar till att understödja det pågående förändringsarbetet. Detta underlag kommer därutöver att kunna användas till diskussioner och beslut kring om liknande organisering även skulle kunna tillämpas på ytterligare verksamheter inom socialtjänstens områden.

Uppföljningen kommer att utgå från nedanstående nyckelparametrar i den nya organisationsmodellen av äldreomsorgen:

- Geografisk områdesindelning med helhetsansvar för individen
- Personcentrerat arbetssätt i team
- Förebyggande arbete
- Samarbete/samverkan region och civilsamhälle

Komponenten förebyggande arbete kommer att belysas genom den studie av mötesplatser som genomförs av enheten för Kvalitet och utveckling inriktning äldre. Då omorganisationen påverkar många medborgare, medarbetare och yrkesroller behöver studien delas upp i olika delstudier för att kunna svara på syftet. De olika delstudierna belyser olika aspekter utifrån olika aktörers perspektiv vilket ger en bred bild av hur omorganisationen upplevs och fungerar. Varje delstudie kommer därav ibland att ha snarlika såväl som riktade frågeställningar utifrån delstudiens design och vilken målgrupp som är fokus för studien.

Avgränsning

En del av omorganiseringen är att det inom varje område ska finnas en mötesplats på ett av de biståndsbedömda trygghetsboendena i området. Det bedöms vara en viktig parameter av den nya modellen och ses som en del av det ovannämnda förebyggande arbetet. Hur det arbetet utvecklas kommer att följas av Social- och omsorgsförvaltningens enhet för kvalitet och utveckling inriktning äldre och inte av FoU Centrum i denna uppföljning. Däremot kommer resultatet att inkluderas i FoU Centrums uppföljning och analyseras tillsammans med det material som samlas in av FoU Centrum.

Uppföljningens design

Metod

Utvärderingen kommer att kunna bidra med kunskaper om processen av omorganiseringen till framtidens vård och omsorg i hemmet och om det ger bättre förutsättningar för en personcentrerad vård och ett effektivt resursanvändande. Då omorganiseringen berör många olika yrkesroller, utförare och innehåller flera olika delar är det inte möjligt att göra någon totalundersökning av samtliga involverade aktörer, yrkesroller och utförare. För att kunna ta del av så många aspekter som möjligt kommer datainsamlingen att bestå av flera olika insamlingsmetoder och uppföljningen är indelad i delstudier, se bilaga 1 för en överblick över upplägget samt fördelning av tid. En mer specificerad tidsplan för de olika aktiviteterna kommer när det är fastställt i vilken omfattningen uppföljningen ska genomföras.

Datainsamling och ansvarsfördelning

Delstudie	Datainsamling	Ansvarig
Projektledning	Enskilda intervjuer	FoU Centrum
Områdesansvariga	Enskilda intervjuer	FoU Centrum
Fallstudie team	Enkät, gruppintervju	FoU Centrum
Fallstudie mötesplatser	Fallstudie	Kvalitet och utveckling, äldre
Verksamhetsnära chefer	Enskilda intervjuer	FoU Centrum
Samarbetspartners, biståndshandläggare	Gruppintervjuer	FoU Centrum
Samarbetspartners vårdcentral	Gruppintervjuer	FoU Centrum
Undersköterskor	Enkät med ett urval	FoU Centrum
Brukare	Följa resultat av den årliga brukarundersökningen	FoU Centrum
Sammanställa resultat/teori	Analysera insamlat material	FoU Centrum

Utvärderingen genomförs löpande för att resultat skall komma projektet till godo och det är rimligt att korrigeringar och förändringar måste göras under projektets gång, speciellt då detta är en utvecklingsinriktad uppföljning. Uppföljningen kommer att vara interaktiv och ske i nära samspel mellan projektet och FoU-centrum vilket innebär att den genomförs löpande och att resultat återförs regelbundet till projektet. Interaktionen mellan FoU Centrum och projektet sker på olika sätt genom återföring och dialog om resultat, analyser och slutsatser

från utvärderingen under hela uppföljningstiden utifrån en utvecklingsstödande ansats, se plan för återförande av aktiviteter nedan.

Interaktiva aktiviteter		
Målgrupp	Form	Intervall
Omsorgsnämnden	muntlig dragning samt skriftligt underlag	2 ggr/år
Projektledning/ verksamhetsledning	workshop med muntlig dragning samt skriftligt underlag, diskussion kring hur resultaten kan användas	2 ggr/år
Representanter från verksamheterna	workshop med muntlig redovisning av resultat, diskussion kring hur resultaten kan användas samt uppföljning av eventuella utvecklingsarbeten	2 ggr/år
Tvärprofessionella team	Intervju och diskussion efter varje genomförd enkät	2 ggr/år

Utformningen av utvärderingen är flexibel och kan förändras under tiden efter diskussion mellan FoU Centrum och ingående parter. Inom ramen för befintliga samarbete med Linköpings universitet kommer även en lämplig forskare att inkluderas. Datainsamlingen kommer att genomföras under tre år med start i maj 2023 och avslut maj 2026.

Aktiviteter och budget

Se bilaga 1, för en specifikation av delstudierna och fördelningen av planerad arbetstid.

Total kostnad 2090 h x 690kr/tim =1 442 100 kr, årskostnad 480 700 kr/år, under tre år med start 2023.